

מים זכים

דורשי רשומות אמרו 'אין מים אלא תורה'
שנאמר 'הווי כל צמא לכו למים' (ב"ק פב.)

פרשת אמור

צריכים לקבץ את ריסי עיניהם בכדי לדקדק בראייה, - ויל"ע האם לכהנים שבהם יש עניין לעשות טיפולי לייזר, בכדי לרפא את מאור עיניהם, שיוכלו לראות טוב גם בלא משקפיים.

אוי"ד דבזמן הזה אין עניין לכהנים להיות שלמים בלא מום, כיון שעדיין לא זכינו לבניין ביהמ"ק, ואין בזה נפ"מ כעת.

והנה ב'אילת השחר' (ויקרא כא, כא) כתב בזה"ל, 'בבכורות (מה): איתא שאיטר נחשב לבעל מום... - והנה סיפרו על כהן ששאל לבעל הקה"י זצ"ל, אם להרגיל את בנו האיטר לכתוב ביד ימין, בכדי שלא יהא בעל מום לעתיד, - וענה לו שלא צריך, משום שמבואר בחז"ל שכל המומים יתרפאו לעתיד (עי' סנהדרין צא:), ויהי ראוי לעבודה.'

וכתב ע"ז ב'אילת השחר', 'וקשה לדבריו, למה הרמב"ם מביא את המומים הפוסלים בכהנים, מאחר שזה לא יהי' נוגע למעשה (שהרי כל המומים יתרפאו), - [ותירצו דנפ"מ גם בזה"ז... דהרמ" (בית הבחירה פ"ו ה"ט"ו) פסק שמקריבים אע"פ שאין בית, ומשום זה מפרש מה נחשב למום, - ועוד יתכן דהרמב"ם לא ס"ל כמדרש זה, ולשיטתו דפסק (מלכים פ"ב ה"ב) שאין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד מלכות בלבד] עכ"ל, ועי"ע בספר 'תולדות יעקב' (עמ' שב).

והעולה מזה דלדעת הקה"י י"ל, דאין לכהנים עניין לעשות טיפולי לייזר, בכדי לרפא את מאור עיניהם שיוכלו לראות טוב גם בלא משקפיים, משום שבין כך כל המומים יתרפאו לעתיד לבוא.

- ג -

אמנם מאידך ידוע המעשה במרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל, שכאשר חלה והוצרך להכנסת קוצב לב לגופו, ביקש בתחילה לעיין בדבר, ולאחר זמן השיב בחיוב, - ולשאלת בני ביתו מה הי' הנידון שהסתפק בו, השיב ר' משה: שהסכמתו להשתלת הקוצב בגופו הייתה רק לאחר שהתברר לו שאין בזה משום הטלת מום בגופו, שתפסול אותו מלכהן בסנהדרין לכשיבוא גואל צדק במהרה! (עי' בהקדמות לאג"מ ארו"ח ח"ה, עמ' 29).

ואע"פ שלעתיד לבוא כל המומים יתרפאו, אך מ"מ י"ל שהגרמ"פ זצ"ל חשש להיות בעל מום, משום הדעות הסוברות שחידוש הסנהדרין יהי' עוד לפני תחיית המתים, ויתכן שהמומים יתרפאו רק לאחר תחיית המתים, ואכמ"ל.

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדורתם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב להם אלקיו: (כא, טז-יז).

הנה מסופר על מרן הרב מפוניבז' זצ"ל, שבזקנותו כאבו לו השיניים, אך הוא סירב בהחלטיות ולא הניח שהרופאים יעקרו אותן, למרות הסבל שנגרם לו מהשיניים, בנימוק: כהן אני! (וכהן שניטלו שיניו נפסל לעבודה).

וגם כאשר חלה בכליותיו, והתברר שמוכרחים לכרות מגופו את הכליה הנגועה, הי' מצטער וחוכך בדעתו אם להינתח או לא, כיון שעל אף שהרמב"ם פוסק להלכה, שכהן שניטלה כוליותו עבודתו כשירה, אך מ"מ אינו כהן מהודר, ורק בדיעבד נקטינו שלא חילל העבודה ('הרב מפוניבז', ח"א עמ' ס).

והנה לדעת הסוברים שגם בזמן הזה שעדיין לא זכינו לבניין ביהמ"ק, מ"מ יש עניין שהכהנים ישמרו על עצמם מלהיות בעלי מומים שפסולים לעבודה, יל"ע במה שלצערנו מצוי בזמן הזה, שישנם רבים שהחלימו מנגיף הקורונה, אך חוש הריח לא שב אליהם גם לאחר חודשים ארוכים מאז שהחלימו מהמחלה עצמה.

ויל"ע האם לכהנים שבהם יש עניין להשתדל בכל מיני רפואות, בכדי לנסות להשיב לעצמם את חוש הריח, אוי"ד שאין עניין בזה.

ויש לפלפל טובא בזה, וכדלהלן.

- א -

דהנה יעו"י במש"כ בשו"ת 'חות יאיר' (סי' רכ), שכהן תתן (שאינו לו חוש ריח) אינו פסול לעבודה, משום שתתרות אינה נחשבת כמום לגבי כהנים, - ורק לגבי אשה שצריכה להתעסק בתבשילים ובטעימתם, ועי"י חיסרון החוש לא תרגיש בסירחונם ועישונם, לגביה תתרות היא מום, - ועי"ע ב'בית שמואל' (סי' צ, כב) ובשו"ת 'תורת חסד' (ח"ב אה"ע סי' לה, ב).

וא"כ י"ל שמצד זה אין עניין לכהנים שהחלימו מנגיף הקורונה, להשתדל בכל מיני רפואות בכדי לנסות להשיב לעצמם את חוש הריח, כיון שתתרות אינה מום לגבי כהנים, וכהן תתן אינו פסול לעבודה.

- ב -

והנה קיי"ל ברמ" (ביאת המקדש פ"ח, ו), שכהן שמקבץ ריסי עיניו ועוצמן מעט בשעה שהוא רוצה לדקדק בראייה, פסול לעבודה, - והנה בימינו ישנם רבים שזקוקים למשקפיים, באופן שלא המשקפיים הם

אם יש לו, ואם אין לו אי"צ לחזר אחריהם', לכן העדיף מרן זצ"ל להתפלל לה' שיטול ממנו את חוש הריח, בכדי שיוכל להדר ולהחמיר בעצמו שלא ליהנות כלל מריח של עי"צ, - ואע"פ שיפסיד משום כך את מצות בשמים במוצ"ש, דמ"מ לא הפסיד עי"צ מצוה חיובית ממש.

- ז -

ומעתה י"ל, דה"ה נמי בנידון אלו שהחלימו מנגיף הקורונה וחוש הריח לא שב אליהם, די"ל דאינם צריכים להשתדל ברפואות, בכדי לנסות להשיב לעצמם את חוש הריח, כיון שקיי"ל שאם אין לו בשמים אי"צ לחזר אחריהם, ואי"כ י"ל דה"ה דאם אין לו את חוש הריח, אי"צ לחזר אחריו בשביל מצות בשמים.

ואמנם יעוי' במש"כ ב'ערוך השולחן' (שם, ב), שאע"פ שמעיקר הדין אי"צ לחזר אחר מצות בשמים במוצ"ש, אך מ"מ המדקדקים רואים שיהיה להם בשמים להבדלה, וכן עושים כל יראי ה', - **וא"כ לפי"ז י"ל, דלא לו המדקדקים יש עניין להשתדל ברפואות בכדי לנסות להשיב לעצמם את חוש הריח, בשביל שיוכלו לקיים את מצות בשמים במוצ"ש.**

- ח -

ומלבד זאת יש מקום לדון עוד, דיש להם עניין להשתדל להשיב לעצמם את חוש הריח, בכדי שלא יכשלו באמירת דברים שבקדושה במקום שיש ריח רע.

[ואמנם על מרן הגרא"ל זצ"ל אין להקשות, מדוע לא חשש שאם ינטל ממנו חוש הריח, הוא עלול להיכשל באמירת דברים שבקדושה במקום שיש ריח רע, - כיון די"ל דמרן זצ"ל הכיר בכוחותיו הגדולים, שיוכל להישמר תמיד שלא לומר דברים שבקדושה, במקום שיש אפי' צד רחוק שיש שם ריח.]

וכפי המסופר שכאשר הי' מתפלל בביהכ"נ, ובסמוך למקום שעמד בשעת ברכת כהנים הניחו שם הכהנים את נעליהם, והיו הרבה מאד כהנים, - חשש רבינו שיש ריח של זיעה מריבוי המנעלים והתרחק מהם (גליון כאיל תערוג, פרשת נשא תשע"ז), ודו"ק ונפלא.]

להזמנת שיעורים ודרשות: 052-7155442

לתגובות הערות והוספות

קו 'מים זכים': 02-633-5850

**המען לתגובות: יצחק זאב כגן
רח' נתיבות המשפט 81 מודיעין עילית
טל': 1515-271-55442 (תא קולי)
פקס: 02-655-0973
דוא"ל: A0527155442@GMAIL.COM**

ומעתה שוב יש מקום לדון גבי כהנים בעלי מום (וכגון אלו שראיתם לקוייה וכנ"ל), דיתכן דגם בזה"י יש להם עניין לרפאות את מומיהם, משום שיש דעות שסוברות שבניין ביהמ"ק יהי' עוד לפני תחילת המתים (עי' בתויו"ט מע"ש פ"ה ה"ב), ויתכן שהמומים יתרפאו רק לאחר תחילת המתים, ואכמ"ל.

ואמנם בספר 'השקדן' (ח"ב עמ' 39, וכן ב'עמודו של עולם' עמ' סט) הובא, שמרן הגר"י אלישיב זצ"ל פיקפק במעשה הנ"ל שסופר על הגרמ"פ זצ"ל, וכך נכתב שם: אחד ממקורביו סיפר לפניו, שנכתב בספר אחד אודות רבי משה פינשטיין, שבערוב ימיו אחרי שעבר ניתוח לב ושתלו לו קוצב לב, דן האם לפי הדין נעשה בעל מום הפסול לשבת בסנהדרין.

והגיב ע"ז הגר"ש א': אתה רואה שא"א להאמין לסיפורים שכותבים? והרי רבי משה היה כבר זקן מופלג, וקיי"ל דאין מעמידין זקן מופלג בסנהדרין!

- ה -

והנה לגבי הנידון שפתחנו בו בתחילה, בעניין אלו שהחלימו מנגיף הקורונה אך חוש הריח לא שב אליהם גם לאחר חודשים ארוכים מאז שהחלימו מהמחלה עצמה, - באמת יש מקום לדון, שלכולם (גם לישראלים שבהם) יש עניין להשתדל ברפואות, בכדי לנסות להשיב לעצמם את חוש הריח, כיון שע"ז ירוויחו שיוכלו לשוב לקיים בכל שבווע את המצוה של בשמים במוצ"ש.

והנה ידוע המעשה עם מרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל, שכאשר התגורר בשוויץ לאחר נישואיו עם הרבנית ע"ה, הם שמו ליבם לכך שנכנס לביתם ריח של עי"צ מהכנסיה הנוצרית הסמוכה, והם נחרדו מכך מאוד, אך לא מצאו דירה אחרת לעבור אליה, - ומשכך, החליטו מרן זצ"ל והרבנית ע"ה להתפלל לה' שיטול מהם את חוש הריח, בכדי שלא יריחו בעל כורחם את ריח העי"צ! - והקב"ה קיבל את תפילתם, ומאז פסק מהם חוש הריח!

וכידוע שבכל ימיו מרן זצ"ל לא בירך על הבשמים בהבדלה, משום שניטל ממנו חוש הריח, אלא הי' נותן לאחד מהנוכחים שם לברך על הבשמים (עי' בגליון כאיל תערוג, הוספה לפרשת יתרו תשע"ח עמ' 14).

- ו -

ויל"ע בזה, דהרי מעיקר הדין לכאוי הי' מותר לו להריח את ריח העי"צ, כיון דלא התכוין לזה (עי' במש"כ בח"ח, ה' לה"ר כלל ו, בהגה"ה על במ"ח אות יד), - וא"כ יל"ע מדוע התפלל לה' שיטול ממנו את חוש הריח, והרי הוא יפסיד מחמת כך בכל שבווע ושבוע, שלא יוכל לקיים את המצוה של בשמים במוצ"ש.

[ואין נראה שהי' שם ריח חזק כ"כ, עד שגם אילו הי' סותמים את האף היו מריחים אותו, שאז הי' זה נחשב כפ"ר שאסור בכה"ג, ואכמ"ל.]

וי"ל שכיון שמצות בשמים במוצ"ש אינה חובה כ"כ, וכדקיי"ל בשו"ע (או"ח סי' רצז, א) 'מברך על הבשמים